

Vnútorňý predpis

Zabezpečenie prípravy inštruktorov pre praktické vyučovanie u zamestnávateľa na pracovisku zamestnávateľa (systém školského vzdelávania)

Názov:	Slovenská obchodná a priemyselná komora (ďalej len „SOPK“)
Schválil:	Ing. Viliam Gonda
Dátum účinnosti:	1.10.2022

Obsah

Úvod	3
1. Legislatívne východiská	3
2. Činnosť inštruktora v systéme školského vzdelávania	4
3. Príprava inštruktorov pre systém školského vzdelávania v spolupráci so strednou odbornou školou 5	
4. Príprava inštruktorov pre systém školského vzdelávania v spolupráci so zamestnávateľom v systéme duálneho vzdelávania (SDV).....	6
5. Zameranie prípravy inštruktorov pre SŠV	6
5.1 Rozsah prípravy inštruktorov pre SŠV	7
6. Ukončenie prípravy inštruktorov.....	7
6.1 Certifikát inštruktora	7
7. Záver	8
8. Prílohy.....	8

Úvod

Praktické vyučovanie, ktoré je hlavnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy žiakov na výkon povolania v systéme školského vzdelávania (ďalej len „SŠV“), sa vykonáva u zamestnávateľa pod vedením inštruktora, majstra odbornej výchovy alebo učiteľa odbornej praxe. **Miesto, kde žiak bez učebnej zmluvy vykonáva praktické vyučovanie v systéme školského vzdelávania, sa označuje ako „pracovisko zamestnávateľa“.**

Inštruktor ako vzdelávajúca osoba, je kľúčovým faktorom kvality a príťažlivosti odborného vzdelávania a prípravy. Významne prispieva k uplatniteľnosti absolventa odborného vzdelávania na trhu práce.

Inštruktor svojou vzdelávacou činnosťou môže pozitívne ovplyvniť konkurencieschopnosť podniku, ako aj profesionálnu a osobnú perspektívu jeho zamestnancov. Prípravu inštruktora, ktorá je základným predpokladom úspešnosti odborného vzdelávania a prípravy u zamestnávateľov, zabezpečuje SOPK v spolupráci so strednými odbornými školami poskytujúcimi OVP v odboroch vzdelávania vedených v sieti škôl, ktoré sú vo vecnej pôsobnosti SOPK.

Koordináciu zamestnávateľských subjektov v rámci odborného vzdelávania a prípravy (OVP) vykonáva rada zamestnávateľov pre OVP (RZ OVP), ktorej členmi sú zástupcovia stavovských a profesijných organizácií s vecnou pôsobnosťou k odboru vzdelávania pre stredné odborné školy.

Odborné vzdelávanie a príprava je investíciou do budúcnosti zamestnávateľa a dôležitou súčasťou firemnej kultúry. Príprava inštruktora, ktorí sú realizátormi vzdelávania žiakov u zamestnávateľa, si kladie za cieľ ukázať inštruktorom cestu prípravy žiakov na výkon povolania.

1. Legislatívne východiská

Zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave:

§ 4

Formy praktického vyučovania

(1) Praktické vyučovanie žiaka sa vykonáva formou odborného výcviku, odbornej praxe alebo praktického cvičenia.

(2) Odborný výcvik sa organizuje ako odborný vyučovací predmet učebného odboru. Odborný výcvik sa organizuje aj ako odborný vyučovací predmet študijného odboru, ak sa vykonáva v rozsahu podľa štátneho vzdelávacieho programu pre príslušnú skupinu odborov vzdelávania. Odborný výcvik sa vykonáva pod vedením majstra odbornej výchovy, učiteľa odbornej praxe, hlavného inštruktora alebo inštruktora.

(3) Odborná prax sa organizuje ako odborný vyučovací predmet študijného odboru. Odborná prax sa vykonáva pod vedením učiteľa odbornej praxe, majstra odbornej výchovy, hlavného inštruktora alebo inštruktora.

(4) Praktické cvičenie sa organizuje ako samostatný odborný vyučovací predmet alebo ako súčasť odborného vyučovacieho predmetu iného ako odborný vyučovací predmet podľa odsekov 2 a 3. Praktické cvičenie sa vykonáva pod vedením učiteľa príslušného odborného vyučovacieho predmetu. Ak sa praktické cvičenie vykonáva v dielni, vykonáva sa pod vedením učiteľa príslušného odborného vyučovacieho predmetu, učiteľa odbornej praxe alebo majstra odbornej výchovy.

§ 8

Pracovisko zamestnávateľa

(4) Odborný výcvik alebo odbornú prax na pracovisku zamestnávateľa môžu pod vedením jedného inštruktora vykonávať najviac traja žiaci. Inštruktor poskytuje majstrovi odbornej výchovy alebo učiteľovi odbornej praxe, ktorého určí riaditeľ strednej odbornej školy, informácie o činnosti, ktorú žiak počas praktického vyučovania vykonával a o správaní žiaka. Najvyšší počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy alebo učiteľa odbornej praxe, ktorému inštruktor poskytuje informácie, je 40 žiakov.

§ 21 Zamestnávateľ v procese praktického vyučovania

(2) Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby sa praktické vyučovanie vykonávalo

c) pod vedením majstra odbornej výchovy, učiteľa odbornej praxe, hlavného inštruktora alebo inštruktora.

§ 22 Inštruktor

- (1) *Inštruktor je fyzická osoba, pod vedením ktorej žiak vykonáva praktické vyučovanie na pracovisku zamestnávateľa alebo na pracovisku praktického vyučovania, ak*
- a) *je*
 1. *v pracovnoprávnom vzťahu so zamestnávateľom,*
 2. *v pracovnoprávnom vzťahu so strednou odbornou školou, ktorá má uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní so zamestnávateľom, u ktorého vedie praktické vyučovanie,*
 3. *v inom zmluvnom vzťahu so zamestnávateľom alebo*
 4. *samostatne zárobkovo činnou osobou,*
 - b) *dosiahla najmenej*
 1. *stredné odborné vzdelanie v príslušnom učebnom odbore alebo v príbuznom učebnom odbore, v ktorom sa žiak pripravuje,*
 2. *úplné stredné odborné vzdelanie v príslušnom študijnom odbore alebo v príbuznom študijnom odbore, v ktorom sa žiak pripravuje, alebo*
 3. *vyššie odborné vzdelanie v príslušnom študijnom odbore alebo v príbuznom študijnom odbore, v ktorom sa žiak pripravuje,*
 - c) *vykonávala najmenej tri roky povolanie alebo odborné činnosti v rozsahu vzdelávacích štandardov pre príslušný študijný odbor alebo v rozsahu vzdelávacích štandardov pre príslušný učebný odbor, v ktorom sa žiak pripravuje,*
 - d) *má preukaz alebo iný doklad preukazujúci odbornú spôsobilosť, ak sa na výkon príslušného povolania takáto odborná spôsobilosť vyžaduje a*
 - e) *má potvrdenie o absolvovaní prípravy inštruktora vydané príslušnou stavovskou organizáciou alebo príslušnou profesijnou organizáciou zameranej na*
 1. *zabezpečenie práv a povinností žiaka pri praktickom vyučovaní,*
 2. *organizáciu praktického vyučovania,*
 3. *opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri praktickom vyučovaní,*
 4. *hmotné zabezpečenie žiaka,*
 5. *finančné zabezpečenie žiaka,*
 6. *vzdelávacie štandardy pre praktické vyučovanie pre príslušný študijný odbor alebo pre príslušný učebný odbor,*
 7. *spôsob účasti inštruktora na hodnotení a klasifikácii žiaka.*
- (2) *Stupeň dosiahnutého vzdelania podľa odseku 1 písm. b) sa nevyžaduje, ak inštruktor vykonal skúšku na overenie odbornej spôsobilosti podľa osobitného predpisu^{8c)} pre príslušné povolanie alebo pre príslušné odborné činnosti alebo ak vykonával najmenej päť rokov povolanie alebo odborné činnosti v rozsahu vzdelávacích štandardov pre príslušný študijný odbor alebo pre príslušný učebný odbor.*
- (3) *Fyzická osoba, ktorá prvý krát začne vykonávať činnosť inštruktora a nespĺňa podmienku podľa odseku 1 písm. e), splní ju najneskôr do jedného roka od začiatku výkonu činnosti inštruktora.*
- (4) *Potvrdenie o absolvovaní prípravy inštruktora podľa odseku 1 písm. e) sa nevyžaduje, ak inštruktor poskytuje praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania v študijnom odbore učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo.*

§ 32

Stavovská organizácia a profesijná organizácia

(2) Stavovská organizácia a profesijná organizácia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy

d) zabezpečuje prípravu hlavných inštruktorov a inštruktorov a vydáva potvrdenia o absolvovaní prípravy hlavného inštruktora a potvrdenia o absolvovaní prípravy inštruktora,

2. Činnosť inštruktora v systéme školského vzdelávania

V systéme školského vzdelávania zodpovedá za celé odborné vzdelávanie a prípravu vrátane praktického vyučovania stredná odborná škola, ktorá rozhoduje o výbere zamestnávateľa pre poskytovanie praktického vyučovania v SŠV a o výbere žiakov bez učebnej zmluvy, ktorí sa zúčastnia praktického vyučovania u zamestnávateľa na pracovisku zamestnávateľa.

Inštruktor v SŠV je fyzická osoba v postavení inštruktora, pod vedením ktorej žiak bez učebnej zmluvy vykonáva praktické vyučovanie na pracovisku zamestnávateľa.

Inštruktor v SŠV vykonáva činnosti priamo spojené s výkonom praktického vyučovania žiaka, ktoré sú zamerané na prípravu žiaka na výkon povolania, pre ktoré sa žiak pripravuje. Inštruktor vedie žiakov v rámci praktického vyučovania v rozsahu pracovnej činnosti, ktorá zodpovedá jeho pracovnému zaradeniu.

Inštruktor vedie iba základnú dokumentáciu spojenú s praktickým vyučovaním, ako napr. evidenciu dochádzky jemu pridelených žiakov, záznamový list žiakov, záznam o poučení o dodržiavaní predpisov BOZP, podklady pre hmotné a finančné zabezpečenie žiakov a pod.

Inštruktor sa v oblasti praktického vyučovania riadi najmä pokynmi majstra odbornej výchovy alebo učiteľa odbornej praxe určeného riaditeľom školy, ktorý je zamestnancom školy, ktorá má so zamestnávateľom uzatvorenú zmluvu o poskytovaní praktického vyučovania podľa § 8 zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave (ďalej len „zákon o OVP“).

Predpoklady na výkon činnosti inštruktora:

- základné pedagogické vedomosti a zručnosti získané prípravou inštruktora alebo iným vzdelávaním,
- komunikačné zručnosti,
- ochota a schopnosť odovzdávať vedomosti a zručnosti,
- schopnosť prebrať zodpovednosť za vzdelávanie,
- empatia, trpezlivosť, sebaovládanie,
- schopnosť riešiť konfliktné situácie a zvládať stres,
- rešpektovanie firemnej kultúry, byť morálnym vzorom,
- schopnosť individuálneho prístupu k osobnosti žiaka,
- základná znalosť legislatívnych predpisov upravujúcich praktické vyučovanie,
- znalosť práce so vzdelávacím preraďovacím plánom a pod.

Rozsah činností vykonávaných inštruktorom v SŠV:

- ✓ vedenie žiakov pri výkone praktického vyučovania,
- ✓ prideľovanie cvičnej alebo produktívnej práce,
- ✓ sledovanie pracovnej činnosti žiakov, dodržiavania bezpečnosti, dodržiavania pracovných postupov a pod.,
- ✓ usmerňovanie žiakov pri vykonávaných činnostiach v rámci praktického vyučovania,
- ✓ oboznamovanie žiakov s náplňou vyučovacieho dňa,
- ✓ hodnotenie pracovnej činnosti žiakov,
- ✓ príprava podkladov a podieľanie sa na hodnotení a klasifikácii žiakov,
- ✓ príprava podkladov pre hmotné a finančné zabezpečenie žiakov.
- ✓ atď.

Pod vedením inštruktora môžu vykonávať praktické vyučovanie naraz najviac 3 žiaci.

Inštruktor nemôže klasifikovať žiaka z predmetu praktického vyučovania, teda známkovať žiaka. Inštruktor sa podieľa na hodnotení a klasifikácii žiaka spôsobom dohodnutým so školou v zmluve o poskytovaní praktického vyučovania podľa § 8 zákona o OVP. Najčastejšie inštruktor spracováva záznamový list žiaka alebo iný doklad určený školou.

3. Príprava inštruktorov pre systém školského vzdelávania v spolupráci so strednou odbornou školou

Prípravu inštruktorov, pod vedením ktorých vykonáva žiak bez učebnej zmluvy praktické vyučovanie na pracovisku zamestnávateľa v systéme školského vzdelávania, od 1.11.2022 zabezpečuje SOPK v spolupráci s registrovanou strednou odbornou školou.

Prípravu inštruktorov v systéme školského vzdelávania je oprávnená vykonávať iba stredná odborná škola registrovaná SOPK v Zozname stredných odborných škôl vykonávajúcich prípravu inštruktorov pre systém školského vzdelávania, ktorá zaslala SOPK Zoznam zamestnávateľov, s ktorými škola uzatvorila zmluvu o poskytovaní praktického vyučovania.

Školu, ktorá do 31.10.2022 vykonávala prípravu inštruktorov pre SŠV na základe plnomocenstva od SOPK k príprave inštruktorov pre SŠV, SOPK automaticky zaregistruje do zoznamu škôl, ktoré vykonávajú prípravu inštruktorov v systéme školského vzdelávania.

Zaregistrovaná škola a rovnako aj škola, ktorá sa chce registrovať pre prípravu inštruktorov v SŠV, elektronicky doručí zoznam zamestnávateľov na centrálu SOPK (odbornevzdelavanie@sopk.sk) najneskôr do 31. októbra školského roka 2022/2023 a vždy do 30. septembra v nasledujúcich školských rokoch.

Zoznam zamestnávateľov obsahuje:

- obchodný názov a sídlo zamestnávateľa,
- adresu pracoviska zamestnávateľa a jeho označenie, ak je iné ako obchodný názov zamestnávateľa,
- odbory vzdelávania, v ktorých sa poskytuje praktické vyučovanie na pracovisku zamestnávateľa,
- počet žiakov, ktorí sa zúčastnia praktického vyučovania na pracovisku zamestnávateľa v danom odbore vzdelávania,
- počet inštruktorov, majstrov odbornej výchovy a učiteľov odbornej praxe na pracovisku zamestnávateľa v danom odbore vzdelávania (dohodnutý v zmluve o poskytovaní praktického vyučovania),
- údaje o organizácii praktického vyučovania (súvislá odborná prax alebo plynulé praktické vyučovanie v danom odbore vzdelávania).

Pozn.: Škola môže doručiť SOPK namiesto vyššie uvedeného zoznamu zamestnávateľov aj inú dokumentáciu, ktorá obsahuje vyššie uvedené údaje vyplývajúce z uzatvorených zmlúv o poskytovaní praktického vyučovania.

Zoznam registrovaných škôl pre prípravu inštruktorov v SŠV zverejňuje SOPK na svojom webovom sídle.

Prípravu inštruktorov je škola povinná vykonávať v súlade s týmto vnútorným predpisom SOPK.

Stredná odborná škola vykonáva prípravu inštruktorov pre SŠV prostredníctvom pedagogického zamestnanca strednej odbornej školy určeného riaditeľom školy, ktorý má minimálne úplné stredné odborné vzdelanie a má minimálne 3 roky pedagogickej praxe.

Zamestnávateľ prihlasuje zamestnanca na prípravu inštruktorov spôsobom dohodnutým so školou.

Stredná odborná škola elektronicky doručí po ukončení prípravy inštruktorov centrále SOPK podklady potrebné pre vydanie certifikátu. Medzi takéto podklady patrí najmä:

- prezenčná listina z prípravy inštruktorov,
- evidencia prípravy inštruktorov pre SŠV,
- ďalšie podklady z prípravy inštruktorov podľa uváženia strednej odbornej školy.

4. Príprava inštruktorov pre systém školského vzdelávania v spolupráci so zamestnávateľom v systéme duálneho vzdelávania (SDV)

Prípravu inštruktorov, pod vedením ktorých vykonáva žiak bez učebnej zmluvy praktické vyučovanie na pracovisku zamestnávateľa v systéme školského vzdelávania, od 1.11.2022 zabezpečuje SOPK aj v spolupráci so zamestnávateľmi, ktorým SOPK vydalo osvedčenie pre SDV (ďalej len „zamestnávateľ“).

Prípravu inštruktorov v systéme školského vzdelávania je oprávnený vykonávať zamestnávateľ prostredníctvom svojho hlavného inštruktora s certifikátom o absolvovaní prípravy hlavného inštruktora.

Prípravu inštruktorov je zamestnávateľ povinný vykonávať v súlade s týmto vnútorným predpisom SOPK.

Zamestnávateľ elektronicky doručí po ukončení prípravy inštruktorov centrále SOPK podklady potrebné pre vydanie certifikátu. Medzi takéto podklady patrí najmä:

- prezenčná listina z prípravy inštruktorov,
- evidencia prípravy inštruktorov pre SŠV,
- ďalšie podklady z prípravy inštruktorov podľa uváženia zamestnávateľa.

5. Zameranie prípravy inštruktorov pre SŠV

Príprava inštruktorov pre SŠV je zameraná na:

1. Praktické vyučovanie u zamestnávateľa

- praktické vyučovanie,

- požiadavky na výkon praktického vyučovania,
- inštruktor praktického vyučovania.

2. Žiak v praktickom vyučovaní

- osobnosť žiaka, poznávanie osobnosti žiaka, vedenie a rozvoj osobnosti žiaka,
- cvičná a produktívna práca žiakov,
- **zabezpečenie práv a povinností žiaka pri praktickom vyučovaní***,
- **opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri praktickom vyučovaní***,
- **spôsob účasti inštruktora na hodnotení a klasifikácii žiaka***,
- **hmotné a finančné zabezpečenie žiaka***.

3. Výkon praktického vyučovania

- **organizácia, rozsah a výkon praktického vyučovania***,
- dokumentácia praktického vyučovania,
- koordinácia praktického a teoretického vyučovania.

4. Obsah praktického vyučovania

- **vzdelávacie štandardy pre praktické vyučovanie pre príslušný študijný odbor alebo pre príslušný učebný odbor***,
- vzdelávací a preraďovací plán.

**Pozn.: Zákonný obsah prípravy inštruktorov.*

5.1 Rozsah prípravy inštruktorov pre SŠV

Zameranie prípravy inštruktorov pre SŠV	Príprava inštruktorov pre SŠV
Praktické vyučovanie u zamestnávateľa	1/4 h
Žiak v praktickom vyučovaní	6 h
Výkon praktického vyučovania	1/2 h
Obsah praktického vyučovania	1/4 h
Príprava a prestávka	1 h
SPOLU	8 h

Pozn.: Príprava inštruktorov sa môže podľa potreby zamestnávateľa uskutočniť aj v inom časovom rozložení a to napr. ako dve štvorhodinové prípravy inštruktora, ako štyri dvojhodinové prípravy inštruktora a pod.. Celkový rozsah prípravy inštruktora musí ostať zachovaný.

6. Ukončenie prípravy inštruktorov

Príprava inštruktorov pre systém školského vzdelávania sa neukončuje záverečnou skúškou.

6.1 Certifikát inštruktora

Certifikát inštruktora je potvrdením o absolvovaní prípravy inštruktora v zmysle § 22 ods. 1 písm. e) zákona o OVP.

Certifikát inštruktora obsahuje aj obsahové zameranie prípravy inštruktora a oprávnenie inštruktora vykonávať praktické vyučovanie na pracovisku zamestnávateľa v systéme školského vzdelávania.

Záväzný vzor certifikátu inštruktora pre SŠV je prílohou tohto vnútorného predpisu.

Certifikát inštruktora spracováva a vydáva SOPK. Certifikát sa vydáva na dobu neurčitú.

SOPK eviduje vydané certifikáty nasledovne: poradové číslo/SŠV/SOPK/rok vydania.

Certifikát inštruktora pre SŠV platí iba pre poskytovanie praktického vyučovania na pracovisku zamestnávateľa v systéme školského vzdelávania.

7. Záver

Prípravu inštruktorov pre systém školského vzdelávania do 31.10.2022 uskutočňuje spolupracujúca stredná odborná škola v súlade s vnútorným predpisom SOPK pre zabezpečenie prípravy inštruktorov na pracovisku zamestnávateľa platným do 31.10.2022.

Platnosť certifikátu inštruktora v SŠV, ktorý potvrdzuje absolvovanie prípravy inštruktora do 31.10.2022, sa uplynutím doby jeho platnosti mení na dobu neurčitú.

Inštrktor praktického vyučovania pre systém školského vzdelávania môže vykonávať činnosť inštruktora alebo činnosť hlavného inštruktora pre SDV iba po absolvovaní prípravy inštruktora alebo prípravy hlavného inštruktora pre SDV.

8. Prílohy

1. Vzor prezenčnej listiny z prípravy inštruktorov pre SŠV - škola.
2. Vzor prezenčnej listiny z prípravy inštruktorov pre SŠV – zamestnávateľ v SDV.
3. Vzor evidencie prípravy inštruktorov v SŠV - škola.
4. Vzor evidencie prípravy inštruktorov v SŠV – zamestnávateľ v SDV.
5. Vzor evidencie vydaných certifikátov inštruktorov v SŠV.
6. Vzor certifikátu inštruktora pre SŠV.